Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti (JOSRA). JOSRA 2 - 2008, roč. 1.

Systémy managamentu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci podle požadavků normy BS OHSAS 18001:2007 v kontextu integrovaných systémů řízení

25.09.2008

Occupational health and safety Management systems in accordance with BS OHSAS 18001:2007 in the context of integrated management systems

Šárka Horehleďová[1]

[1]*Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., Jeruzalémská 9, 11652 Praha 1, Oddělení prevence rizik a ergonomie, horehledova@vubp-praha.cz*

integrace | OHSAS 18001 | systém managementu BOZP | bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Abstrakt

Bezpečnost při práci a pracovní pohoda zaměstnanců velmi úzce souvisejí s organizací a řízením podniku. Dobře fungující manažerský systém vždy přináší nejen užitek, a to jak v efektivitě či produktivitě vykonávané práce, ale významnou měrou se promítá také do míry pracovní úrazovosti. V tomto směru proto moderně smýšlející podniky zavádějí systémy managementu, které si nechávají certifikovat u akreditovaných společností. V oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví se jedná o systém managementu BOZP, který se zavádí podle požadavků normy OHSAS 18001 a je už i u nás pro tuto problematiku jedním z nejčastěji implementovaných. Tato norma v loňském roce prošla novelizací, která posunula systém managementu BOZP ještě blíže k filozofii norem ISO 14001 a ISO 9001. Tento příspěvek se proto zabývá nejen pojednáním o těchto změnách, ale také jednou z možností integrace systému managementu BOZP se systémy managementu kvality a systémy environmentálního managementu.

Tento článek byl zpracován v rámci řešení Výzkumného záměru VÚBP, v.v.i. 2006 – 2010, projekt č.1: Pracovní pohoda a spolehlivost člověka v pracovním systému.

Klíčová slova: OHSAS 18001, systém managementu BOZP, bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP), integrace

Abstract

Occupational safety and employees work well-being are very closely connected with organisation and management of the company. Well operating management system always brings not only benefits in the effectiveness or productivity,

but also significant effect in the work accident rate. That is why companies implement management systems with certificates from accredited institutions. It is the occupational health and safety management system in accordance with BS OHSAS 18001:2007 and it is one of the most often implemented management systems in this field. This standard was amended last year and this action advanced occupational health and safety management system closer to philosophy of standards ISO 14001 and ISO 9001. That is why this contribution deals not only with these changes, but also with some possibility for integration of occupational health and safety management system and management system for quality and environment.

This article was prepared within the frame of Research Project of Occupational Safety Research Institute 2006 – 2010, project part Nr. 1: Human work well-being and reliability in the work system.

Key words: OHSAS 18001, occupational heath and safety management system, occupational heath and safety, integration

Úvod

V historii bezpečnosti práce je zásadními změnami a mnohými zvraty ve vlastním vývoji poznamenáno především uplynulých padesát let. Vznik a rozvoj problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP) je spojen především s průmyslovou revolucí; významné změny však nastaly po druhé světové válce, kdy došlo ve světě k výraznému urychlení rozvoje průmyslu a technologií. Prudký rozvoj průmyslu byl provázen vysokou pracovní úrazovostí. Důvodem byly nedostatečné zkušenosti a příprava pracovníků, což úzce souviselo se zaváděním nových technologií, koncentrací výroby, výstavbou nových, rozsáhlejších a efektivnějších podniků. Z toho časem vyplynuly nové nároky na bezpečnost a spolehlivost provozu.

První systematický a moderní pokus o formulování systému k řízení aspektů BOZP vznikl ve Velké Británii, kde bylo v r. 1993 vydáno doporučení HS(G) 65 (Successful health and safety management), které bylo v r. 1996 transformováno do normy BS 8800 (Occupational health and safety management systém) [1]. Tato norma znamenala důležitý posun v oblasti řízení BOZP, avšak neumožňovala certifikaci systému managementu. To byl také jeden z důvodů, proč byla v roce 1999 vydána mezinárodně uznávaná specifikace OHSAS 18001 (Occupational Health and Safety Assessment Series), která stanoví požadavky na systém managementu BOZP, podle nichž lze zavedený systém posuzovat a certifikovat. Doprovodným dokumentem je OHSAS 18002:2000 Systémy managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – směrnice pro zavádění OHSAS 18001 [3], která cituje specifické požadavky OHSAS 18001 a poskytuje potřebné návody k jejich implementaci do praxe.

V druhé polovině roku 2007 byla vydána norma BS OHSAS 18001:2007, která novelizuje specifikaci OHSAS 18001:1999. V březnu 2008 byl následně vydán český překlad této normy ve formě ČSN OHSAS 18001:2008 – Systémy managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – Požadavky. Novelizace OHSAS 18002:2000 se v současné době připravuje a předpokládá se rovněž vydání jejího překladu formou ČSN v následujícím roce.

Přechodné období pro zavedení systému managementu BOZP podle požadavků normy OHSAS 18001:2007 bylo stanoveno do 1.7.2009, kdy končí platnost specifikace OHSAS 18001:1999. Do této doby by tedy měly organizace implementovat nově stanovené požadavky na systém managementu BOZP, pokud chtějí obhájit jeho certifikaci.

Změny v systému managementu BOZP v návaznosti na novelizaci OHSAS 18001

Jedním z cílů novelizace OHSAS 18001 bylo přiblížení struktury normy OHSAS struktuře norem ISO řady 14000 a 9000, a tím zlepšení kompatibility systému managementu BOZP se systémy managementu kvality a péče o životní prostředí. Novelizací specifikace OHSAS 18001 došlo k revizi a doplnění některých pojmů a definic. Nedílnou součástí ČSN OHSAS 18001:2008 jsou pak i národní poznámky a vysvětlení těch definic, které mohou mít z pohledu českého překladu různý

výklad.

Jedná se o například o pojem „výkonnost v oblasti BOZP“, který nevyjadřuje jen „výkonnost“ ve smyslu produktivity, tj. podání určitého objemu práce v daném čase, ale zahrnuje mnohem širší rámec postavený na souboru ukazatelů, podle nichž lze vyhodnotit úroveň dosažených výsledků při realizaci systému managementu BOZP. Pro bližší vysvětlení lze použít i definici podle všeobecné encyklopedie Universum, která výkonnost definuje jako „vyhodnocovací veličinu pro očekávání, že systém v daném stavu splní svůj účel“ [11].

Dále se jedná o „závazky“, které vyhlašuje vedení společnosti, aby navenek prokázalo záměr firmy zajišťovat, na základě určitých zásad, bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců i ostatních osob pohybujících se na jejích pracovištích. Ve smyslu normy OHSAS znamenají tyto závazky především osobní přesvědčení a zainteresovanost vrcholového vedení do problematiky BOZP v organizaci a jeho aktivní zapojení při zvyšování úrovně zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví na pracovištích.

Podobně je vysvětlen termín „výcvik“, který v kontextu normy zahrnuje rovněž školení, výcvik i celkově výchovu a vzdělávání zaměstnanců v oblasti BOZP.

Zajímavým termínem z pohledu českého překladu normy OHSAS je výraz „řízený organizací“, který představuje souhrnně všechny osoby, které pracují v dané organizaci nebo pro ni pracují v jiném vztahu[1].

V rámci novelizace OHSAS 18001 jsou nově definovány některé pojmy (např. přijatelné riziko, incident, poškození zdraví, posuzování rizika, preventivní a nápravná opatření) a stávající jsou revidovány, to především tak, aby byly co nejblíže termínům definovaným v normách ISO pro systémy managementu kvality a environmentálního managementu.

Požadavky na systém managementu BOZP byly upřesněny požadavky, některé byly nově přidány, a to především proto, aby byla organizacím usnadněna integrace systému managementu BOZP se systémy managementu kvality a systémy environmentálního managementu. Již zavedené systémy managementu BOZP není v návaznosti na novelizaci nutné zcela transformovat, protože princip zůstal stejný, došlo pouze k přesnější a podrobnější specifikaci jednotlivých požadavků.

Jedná se zejména o proces identifikace nebezpečí a posuzování rizik. Norma stanoví základní podmínky, které musí být při tomto procesu brány úvahu a vyzdvihuje nezbytnost zaměření organizace především na podstatu celého procesu, kterou je stanovení adekvátního způsobu řízení daného rizika. Při určování způsobu řízení rizika pak musí organizace podle požadavků normy postupovat v souladu se stanovenou hierarchií (1. odstranění, 2. nahrazení, 3. technická opatření, 4. značení a organizační opatření, 5. osobní ochranné prostředky), což rovněž odpovídá požadavkům právních předpisů.

Novým požadavkem z pohledu systému managementu BOZP je povinnost provádět hodnocení souladu řízení veškerých činností s požadavky právních a ostatních předpisů k zajištění BOZP a s dalšími požadavky, které se na danou organizaci vztahují (požadavky dodavatelů, zákazníků, spolupracujících subjektů a dalších zainteresovaných stran).

Dále jsou detailněji stanoveny např. požadavky na vyšetřování incidentů, spoluúčast zaměstnanců nebo přezkoumání systému managementu vedením organizace.

Požadavky normy OHSAS 18001 v souvislosti s požadavky právních předpisů ČR

Základním cílem organizace při zajišťování BOZP je z pohledu požadavků právních předpisů předcházení vzniku úrazů, nemocí z povolání nebo jiného poškození zdraví v souvislosti s výkonem pracovních činností. Toho lze dosáhnout prostřednictvím systematického přístupu organizace k problematice bezpečnosti na základě zákoníkem práce

stanovené povinnosti „vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům“ [9]. V terminologii české legislativy lze tohle vše shrnout pod pojem prevence rizik. Prevencí rizik se podle zákoníku práce rozumí „všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik“ [9]. Podstatou prevence rizik je tedy především důsledná identifikace nebezpečí, posouzení rizik a stanovení potřebných opatření za účelem maximálního snížení negativních důsledků na bezpečnost a zdraví zaměstnanců. Vzhledem k tomu, že riziko lze odstranit zcela výjimečně, jedná se především o činnosti a opatření realizované ve většině případů za účelem snížení rizika, hovoříme tedy o řízení rizik. Tento princip sleduje i systém managementu BOZP podle normy OHSAS 18001. Systém managementu BOZP je podle normy OHSAS 18001 „část systému managementu organizace, která se používá k vytvoření a implementaci její politiky BOZP a řízení jejích rizik v oblasti BOZP“ [2].

Jak je uvedeno výše, zákoník práce stanoví základní povinnost vytvářet bezpečné pracovní prostředí vhodnou organizací BOZP. Je zřejmé, že konkrétní způsob, jak by měla být tato organizace BOZP zajištěna, striktně žádným právním předpisem stanovit nelze. Proto je vhodné implementovat systém řízení BOZP, a to např. podle standardů, které byly vydány na mezinárodní i národní úrovni[2]. Hlavním důvodem je zejména to, že vzhledem k neustále se zvyšujícím nárokům právních a ostatních předpisů na zajištění BOZP roste potřeba řešit tuto oblast strategicky a cíleně – nejlépe na úrovni systémového řízení. Je třeba podotknout, že tyto standardy sice detailně specifikují požadavky na systém managementu BOZP, avšak rovněž nestanovují konkrétní způsob, jak lze naplnění těchto požadavků v praxi dosáhnout. Určitou podporou zde mohou být současně publikované komentáře, návody k implementaci nebo, v případě normy OHSAS, směrnice pro zavádění (jedná se o normu OHSAS 18002:2000 [3]). Základem řízení BOZP podle uvedených standardů je včlenit problematiku bezpečnosti a ochrany zdraví do celkového řízení organizace a rovněž do povědomí všech zaměstnanců jako nedílnou a běžnou součást výkonu jejich pracovních činností. To je možné pouze prostřednictvím jasně definovaných kroků a systematicky prováděných řídících činností.

Další požadavky normy OHSAS 18001 na systém managementu BOZP, které lze nalézt rovněž mezi povinnosti stanovenými právními předpisy (zejm. zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce), jsou se např. o následující:

- vedení dokumentace o identifikaci nebezpečí a posouzení rizik,
- pravidelné provádění školení z BOZP,
- přijímání opatření ke zmírnění negativních důsledků nehod a pracovních úrazů a preventivních opatření k zamezení jejich opětovnému vzniku,
- vyšetřování příčin a okolností vzniku pracovních úrazů,
- účast zaměstnanců na řešení otázek v oblasti BOZP, atd.

Podstatou systémového přístupu (nejen) k řízení BOZP je provázání jednotlivých prvků a procesů v komplexní fungující celek. Výsledkem je pak zajištění toho, že organizace bude kontinuálně dosahovat shody s vyhlášenou politikou BOZP, stanovenými cíli v oblasti BOZP a se všemi požadavky právních předpisů, které se na ni vztahují, a že bude postupně zvyšovat úroveň zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců. Systém managementu musí být chápán a realizován jako dynamický proces. Ve srovnání s tím je plnění legislativních požadavků jen nezbytným minimem k efektivnímu řízení BOZP, jeho dílčí částí.

Požadavky normy OHSAS 18001 v kontextu norem ISO pro systémy managementu

Systémy managementu, nejčastěji zaváděné podle norem ISO řady 9000 a 14000, jsou dnes nedílnou a nezbytnou součástí podnikového řízení. Díky jejich velkému množství a různým oblastem jejich zaměření, je nyní v popředí snaha systémy managementu zavedené v organizaci vzájemně provázat a celkové řízení tak zjednodušit. Avšak vzhledem k

různému stupni jejich praktické implementace a právě různorodosti oblastí, které jsou jimi řízeny, se mnohdy jedná o nelehký úkol.

Novou situaci a klima na světových trzích po druhé světové válce plně pochopili japonští stratégové, průmysloníci a manažeři, kteří jako první docenili teorie W. E. Deminga. S pomocí jeho metod komplexního chápání kvality předvedli „zázrak japonského managementu“ v podobě exploze vývozu kvalitní japonské produkce na světový trh. Tento tzv. **Demingův přístup** (ve zkratce PDCA) je založen na čtyřech základních krocích, kterými jsou **Plan** (plánuj) – **Do** (dělej) – **Check** (kontroluj) – **Act** (jednej), jejichž smyslem je dosažení trvalého zlepšování v řízené oblasti (původně pouze kvality). Schématické znázornění tohoto principu ilustruje následující obrázek.

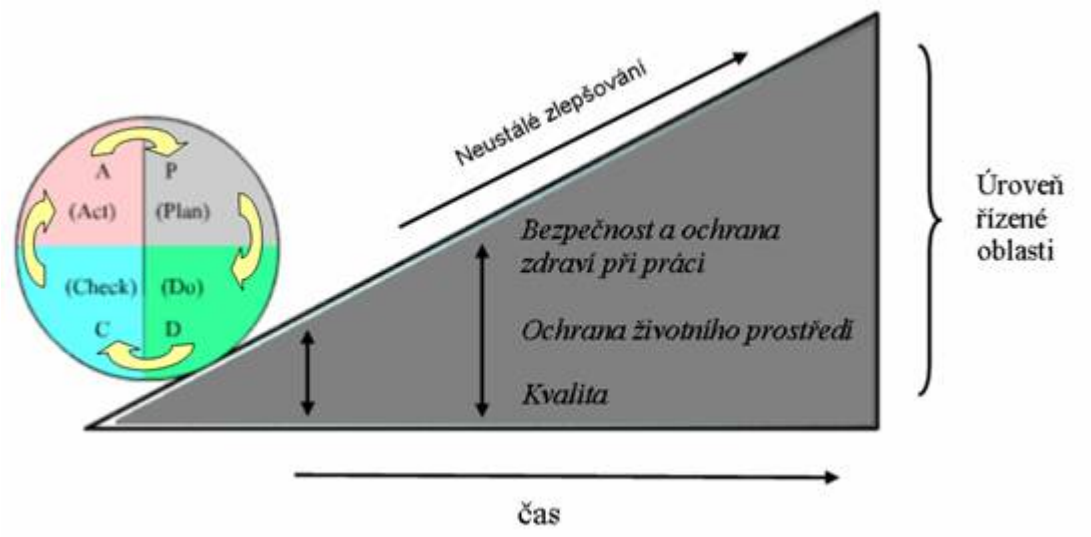

Obrázek 1: Schématické znázornění Demingova principu trvalého zlepšování

Obecný český výklad Demingova schématu:

Plan - *Plánuj: stanov cíle a procesy nezbytné k dosažení požadovaného výsledku*

Do - *Dělej: implementuj procesy (tj. proveď, co jsi naplánoval)*

Check - *Kontroluj: monitoruj a měř procesy ve vztahu k politice, cílům a stanoveným požadavkům, vypracuj zprávy o výsledcích (tj. kontroluj, co jsi provedl)*

Act - *Jednej: prováděj opatření podle výsledků kontroly, uprav cíle a procesy směrem ke zvyšování výkonnosti a k trvalému zlepšování*.

Úspěch praktického pojetí Demingova přístupu u japonských podniků vedl k tomu, že i další průmyslové společnosti začaly v sedmdesátých letech 20. století obracet pozornost na kvalitu v širokém pojetí a zejména v Americe a Evropě začaly vznikat první modely jejího řízení založené na Demingově principu neustálého zlepšování a celých soustav nástrojů pro jeho uplatnění. Série norem ISO je právě jedním z takových vysoce úspěšných nástrojů, které pomáhají zavést a udržovat různé systémy managementu, jež jsou v dnešní době pro organizace a jejich ekonomický růst klíčové. Tyto normy mají univerzální charakter, což znamená, že nezávisí ani na charakteru procesů, ani na povaze výrobků. Jsou tedy aplikovatelné jak ve výrobních organizacích, tak i ve službách, bez ohledu na velikost organizace [8]. Z výše uvedeného vyplývají podobnosti struktury jednotlivých manažerských systémů.

Na základě principu PDCA je aplikován i systém managementu BOZP podle normy OHSAS 18001, která je záměrně zpracována tak, aby byla kompatibilní s ostatními normami ISO pro systémové řízení. Specifikace většiny požadavků

přímo vychází z norem ISO 9001 (systémy managementu kvality) a ISO 14001 (systémy environmentálního managementu). Součástí příloh normy OHSAS je proto srovnání obsahu těchto tří norem, z něhož je kompatibilita uvedených systémů managementu zřejmá. Vybrané prvky a procesy systému managementu BOZP odpovídají rovněž prvkům a procesům stanoveným dalšími normami, jako např. ISO 19011 (směrnice pro auditování systému managementu jakosti a/nebo systému environmentálního managementu) a ISO/IEC Guide 73:2002 (management rizika – slovník). Důležitou součástí příloh normy OHSAS 18001 je také srovnání jednotlivých prvků systému managementu BOZP požadovaných normou OHSAS 18001 s prvky stanovenými Metodickými návody mezinárodní organizace práce pro systémy řízení BOZP – ILO-OSH 2001. Podle těchto návodů nejsou zavedené systémy managementu BOZP v organizacích ČR certifikovány. Uvedené srovnání popisuje vzájemné vztahy mezi jednotlivými prvky včetně konstatování, že systém managementu BOZP zavedený podle požadavků OHSAS 18001 bude kompatibilní rovněž s doporučeními těchto metodických návodů.

Základní prvky a procesy systémů managementu jsou následující:

- vymezení rozsahu systému
- vyhlášení politiky pro danou oblast
- plánování určení jednotlivých požadavků a způsobu jejich zavedení a udržování v praxi
- implementace jednotlivých požadavků do praxe a jejich řízení
- provádění a vyhodnocování kontrol
- provádění přezkoumání fungování systému managementu vedením organizace

Pokud organizace naplní tyto prvky a procesy v souladu s požadavky jak na systém managementu kvality, tak i na systém managementu BOZP a ochrany životního prostředí, může tím nastavit funkční integrovaný systém managementu.

Integrace systémů managementu

Na základě výše uvedeného lze říci, že systémy managementu jsou po formální stránce vysoce kompatibilní, avšak to jistě není jedinou a postačující podmínkou pro úspěšné řízení a zlepšování integrovaného systému. Integrovaný systém environmentálního managementu, kvality a bezpečnosti práce přináší organizacím mnoho výhod a vývojová tendence k němu prokazatelně směřuje, avšak dosud chybí vhodná metodika, která by to dokázala účelně realizovat. V odborné literatuře a článcích se objevují náznaky, doporučené kroky a obecná pravidla procesu integrace, své vlastní postupy používají různé komerční poradenské firmy, pro něž je to know-how. Podpůrný nástroj, který by pomohl samotné organizaci účinně propojit zavedené systémy managamentu (resp. jejich prvky a procesy), však dostupný není. Je zřejmé, že každý doporučený postup a teorie musí být přizpůsobeny naprosto konkrétním podmínkám a následně ověřeny vlastní praxí. Obecně je cílem vytvořit systém, který bude pro podnik praktický a komplexní a bude představovat jednak metodický základ a jednak prostor pro specifika odvětví a podniku. Takový systém by mohl být založen např. na procesu řízení rizik. Jedná se však spíše o způsob myšlení o rizicích organizace, procesech a lidech, včetně otázek etiky a podnikové kultury, než exaktní návod pro výkon managementu. Tato idea účinného řízení bezpečnosti je založena ne na pouhé kompozici či kombinaci dosud odděleně zpracovávaných dat o rizicích (řízení ochrany životního prostředí, kvality, bezpečnosti a ochrany zdraví), ale na nutnosti vytvoření, pokud možno jednoduchého, systémového a sjednocujícího přístupu v posuzování a poměřování reálných rizik.

Řada systémových nástrojů, jako plánování, řízení dokumentace, záznamů, interní audity, nápravná a preventivní opatření, neshody a přezkoumání systému managementu jsou již společné všem systémům managementu založených na požadavcích norem ISO, jak bylo již uvedeno dříve. Avšak proces řízení rizik je nezbytnou součástí pouze systému managementu BOZP a ve zjednodušené formě environmentálního systému managementu (identifikace a hodnocení environmentálních aspektů), ačkoliv prakticky všechny činnosti a aktivity organizací jsou nutně spojeny s různými

riziky. Nejedná se pouze o rizika vzniku úrazů a nehod, ale také o rizika poškození životního prostředí, rizika spojená se zajišťováním kvality produktů a spokojenosti zákazníků nebo rizika čistě ekonomická související se ziskem, investicemi apod.. Tedy každá organizace musí s možnými riziky počítat a proto by tedy měla mít zavedeny mechanismy pro účinnou identifikaci zdrojů možných rizik a následnou analýzu a posouzení rizik, tj. nástroje pro zajištění účinné prevence všech potenciálních rizik.

Principem integrace systémů managementu by tedy mohlo být zavedení a rozvíjení účinného systému řízení rizik, založeného na koncepci neustálého zlepšování, který povede danou organizaci k eliminaci a zvládání negativních jevů působících na organizaci, a to negativních jevů ve smyslu jak bezpečnosti, tak i ochrany životního prostředí a kvality. Hlavním cílem je trvalé snižování rizik na přijatelnou úroveň a zároveň využívání rizik jako příležitostí pro další rozvoj společnosti a dosahování konkurenčních výhod a tím dosahování strategických cílů společnosti. Řízení rizik musí být tedy součástí běžného řízení firmy, tzn. musí být integrováno do procesu plánování a řízení výkonu organizace. Zásadní etapou v tomto procesu je identifikace nebezpečí a posouzení rizik ve všech klíčových oblastech řízení (tj. ochrana životního prostředí, bezpečnost, kvalita) vycházející z koncepce systému managementu BOZP podle normy OHSAS 18001.

Model založený na identifikaci nebezpečí a posouzení rizik má všechny potřebné vlastnosti, aby byl proces integrace realizovatelný a rozbor vývoje manažerských systémů taktéž ukazuje, že integrace s využitím rizik jako integrujícího prvku je možná. Nicméně bude při tvorbě tohoto integrovaného systému managementu třeba překonat některé myšlenkové bariéry, vytvořit srozumitelnou a snadno sdělitelnou koncepci integrace a nalézt vhodné motivační prvky a indikátory výkonnosti systému.

Závěr

V současné době se v organizacích aplikují manažerské techniky prakticky na všechny oblasti podnikání, jako je kvalita produktů, bezpečnost zaměstnanců a okolí podniku, bezpečnost informací, ovlivnění životního prostředí, rozhodování v oblasti financí, plánování, přerozdělování zdrojů atd. To vše nejčastěji za účelem upevnit pozici organizace na trhu, posílit konkurenceschopnost jejích produktů, zvyšovat prestiž a zisk. Vývoj v přístupu k řízení organizace ukazuje na tendenci k propojení jednotlivých řídících prvků a procesů v jediný komplexní systém managementu. Tento trend propojit řízení klíčových oblastí v jeden celek a zjednodušit a zefektivnit tak celkové řízení organizace je v současné době na svém vrcholu, a proto je stále v popředí zájmu hledat optimální přístupy k tomuto problému.

Novelizace normy OHSAS 18001 je jedním z kroků, které lze považovat za přispívající k procesu integrace klíčových oblastí řízení, přestože lze stále nalézt určité nedostatky a prostor pro další zlepšování.

Použitá literatura

[1] Puskeilerová, L., Kotek, L. Systémy managementu bezpečnosti. In *V. ročník mezinárodní konference Bezpečnost a ochrana zdraví při práci*. *Sborník přednášek.* Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005. s. 211 – 219. ISBN 80-86634-64-7.

[2] ČSN OHSAS 18001:2008. *Systémy managamentu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – Specifikace*. Praha : ČNI, 2008.

[3] OHSAS 18002:2000. *Systémy managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – směrnice pro zavádění OHSAS 18001*. BSI, 2002.

[4] *HSG65 – Successful Health and Safety Management*. HSE Books, 1997. ISBN 0-7176-1276-7.

[5] *BS 8800 Guide to occupational health and safety management systems*. BSI, 1996.

[6] *Metodické návody pro systémy řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. ILO-OSH 2001*. Praha : ČMKOS 2001. 29 s.

[7] Bezpečný podnik : systém řízní bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Praha : Státní úřad inspekce práce, 2007.

[8] Nenadál, J.; Plura, J.; Hutyra, M.; Petříková, R. *Základy managementu jakosti*. Ostrava : Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2005. ISBN 80-248-0969-9.

[9] Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

[10] Zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), ve znění pozdějších předpisů.

[11] *Universum : všeobecná encyklopedie*. Praha : Euromedia Group - Odeon, 2002.

[1] V tomto směru lze požadavky normy OHSAS na systém managementu BOZP přirovnat k povinnostem plynoucím z české legislativy, kde zákon č. 309/2006 Sb. upravuje požadavky na zajištění BOZP osob, které v organizaci nepracují v pracovněprávním vztahu.

[2] Těmito standardy jsou myšleny např. doporučení HS(G) 65 [4], britský standard BS 8800 [5], Metodické návody Mezinárodní organizace práce ILO-OSH 2001 [6], český podpůrný program Bezpečný podnik [7] nebo norma OHSAS 18001 [2].

Autor článku:
Ing. Šárka Horehleďová